

Göteborgs
Stad

Grundskoleförvaltningens anvisning för hantering av skadestånd- och ersättningskrav

Reglerande styrande dokument

Policy
Riktlinje
Regel
► **Anvisning**
Rutin
Instruktion

Göteborgs Stads styrsystem

Utgångspunkterna för styrningen av Göteborgs Stad är lagar och författningar, den politiska viljan och stadens invånare, brukare och kunder. För att förverkliga utgångspunkterna behövs förutsättningar av olika slag. Stadens politiker har möjlighet att genom styrande dokument beskriva hur de vill realisera den politiska viljan. Inom Göteborgs Stad gäller de styrande dokument som antas av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen. Därutöver fastställer nämnder och bolagsstyrelser egna styrande dokument för sin egen verksamhet. Kommunfullmäktiges budget är det övergripande och överordnade styrande dokumentet för Göteborgs Stads nämnder och bolagsstyrelser.

Om Göteborgs Stads styrande dokument

Göteborgs Stads styrande dokument är våra förutsättningar för att vi ska göra rätt saker på rätt sätt. De anger vad nämnder/styrelser och förvaltningar/bolag ska göra, vem som ska göra det och hur det ska göras. Styrande dokument är samlingsbegreppet för dessa dokument.

Stadens grundläggande principer såsom demokratisk grundsyn, principer om mänskliga rättigheter och icke-diskriminering omsätts i praktisk verksamhet genom att de integreras i stadens ordinarie beslutsprocesser. Beredning av och beslut om styrande dokument har en stor betydelse för förverkligandet av dessa principer i stadens verksamheter.

De styrande dokumenten ska göra det tydligt både för organisationen och för invånare, brukare, kunder, leverantörer, samarbetspartners och andra intressenter vad som förväntas av förvaltningar och bolag. De styrande dokumenten ligger till grund för att utkräva ansvar när vi inte arbetar i enlighet med vad som är beslutat.

Styrande dokument			
Kommunala föreskrifter		Planerande och reglerande styrande dokument	
Normgivning mot enskild	Riktade styrande dokument	Planerande styrande dokument	Reglerande styrande dokument

Dokumentnamn: Grundskoleförvaltningens anvisning för hantering av skadestånd- och ersättningskrav

Beslutad av:
Ulrica Johansson

Gäller för:
Grundskoleförvaltningen

Diarienummer:
[Nummer]

**Datum och paragraf för
beslutet:**
[Text]

Dokumentsort:
Anvisning

Giltighetstid:
Tills vidare

Senast reviderad:
2023-12-12

Dokumentansvarig:
Avdelningschef ekonomi

Innehåll

Inledning	4
Syftet med denna anvisning	4
Vem omfattas av anvisningen	4
Bakgrund	4
Koppling till andra styrande dokument	4
Stödjande dokument	5
Anvisning	5
Tillsyn	5
Elevens och vårdnadshavares ansvar	5
Alla elever i Göteborg är olycksfallsförsäkrade	5
Skolans ansvar vid brister i tillsynsansvaret	6
Särskilt om skador på skolans egendom	7
Processflöde ersättning till elev	9

Inledning

Syftet med denna anvisning

Syftet med anvisningen är att stödja chef i bedömning och hantering av ersättningsfrågor som uppstår då elever orsakar skada på andra elevers tillhörigheter eller skador på skolans egendom. Även situationer då elevers tillhörigheter skadas eller kommer bort och det inte är klart vem som orsakat skadan omfattas av anvisningen.

Vem omfattas av anvisningen

Denna anvisning gäller för chefer och elever i grundskoleförvaltningen tillsvidare.

Bakgrund

I skolan kan det hända att skador uppstår av olika orsaker. Det kan vara med uppsåt eller oaktsamhet på grund av elevers eller personals agerande, men kan också ske av en olyckshändelse. Då kan frågan uppkomma om vem som bär ansvaret för händelsen och vem som eventuellt kan bli ersättningsskyldig. För att hantera dessa situationer på ett så likvärdigt sätt som möjligt behövs en gemensam anvisning och vägledning för grundskoleförvaltningen.

Koppling till andra styrande dokument

Styrande dokument	Koppling till denna anvisning
Rutin för förstörda persedlar och tillhörigheter i arbete med elever	Gäller personal
Grundskoleförvaltningens rutin och vägledning för hantering av misstänkta brott i skolan	Gäller personal och elever vid skadegörelse på skolans egendom
Barn- och elevolycksfallsförsäkring genom Göta Lejon	Gäller elever (vårdnadshavare gör anmälan)
Regler för lån av digitala verktyg	Gäller elever
Förväntansdokument- riktlinje för samverkan mellan skola och hem	Gäller elever, vårdnadshavare och personal
Delegationsordningen	8.3 Beslut om skadestånd och ersättning

Stödjande dokument

Göta Lejon Vid skada - Försäkringar i staden - Göteborgs Stads intranät (goteborg.se)

Göta Lejon Vid skadeståndskrav på Staden rutin och blankett vid skadeståndsanspråk.

Glasögonbidrag för barn och unga (Västra Götalandsregionen)

[Utbetalningsorder - Blankett för utbetalning](#)

Anvisning

Tillsyn

Vårdnadshavare har tillsynsansvar över sina barn. Det tillsynsansvaret förändras med barnets ålder och mognad. För skolpliktiga barn anses huvudsakligen vårdnadshavarnas tillsynsansvar övergå till skolan den tid eleven vistas i skolan samt omfattar även tiden i anslutning till skoldagens början och slut. Skolans tillsynsansvar av eleverna innebär inte att skolans personal ska ha uppsikt över samtliga barn under varje minut de vistas i skolan, utan det ska ses som ett ansvar för skolan och dess personal att utöva normal tillsyn över elevernas aktiviteter under skoltid och att ingripa för att förhindra farliga eller olämpliga sysselsättningar i rimlig utsträckning. Vad som innefattas i tillsynsansvaret måste bedömas utifrån barnets ålder, mognad och omständigheterna vid varje enskilt tillfälle.

Elevens och vårdnadshavares ansvar

Elever ansvarar för sina egna tillhörigheter även i skolan och i de flesta fall kommer inte skolan att lämna någon ersättning om något går sönder eller kommer bort. Elever bör därför inte ha dyrbara kläder, mobiltelefoner, smycken eller annan stöldbegärlig egendom med till skolan. Det är också viktigt att eleverna använder av skolan anvisade platser för att förvara till exempel ytterkläder. Sådant material, sådana lärverktyg och sådana saker som normalt behövs för en skoldag kan dock ingå i skolans ansvar. Tar en elev med saker som inte har med skolarbetet att göra så sker det alltså på egen risk. Ersättning för stöld eller skada på cyklar och mopeder som är parkerade på skolans område ersätts inte.

Vid ersättning för personliga tillhörigheter som går sönder eller kommer bort hänvisas till elevens egen hemförsäkring.

Chef ska informera vårdnadshavare och elever om detta varje termin.

Alla elever i Göteborg är olycksfallsförsäkrade

Samtliga barn som är folkbokförda i Göteborg upp till 17 år samt ungdomar som går på gymnasiet har en olycksfallsförsäkring som gäller dygnet runt för olyckor. Med olycka avses en händelse som är plötslig, yttre och ofrivillig. För att den försäkringen ska gälla ska den som fått en skada uppsöka läkare eller motsvarande. Egendomsskada omfattas

inte av olycksfallsförsäkringen. Om elevens tillhörighet går sönder i samband med olyckan, till exempel att elevens jacka går sönder, så kan även ersättning för jackan omfattas av olycksfallsförsäkringen. Vårdnadshavare anmäler själva skada till stadens försäkringsbolag.

Skolans ansvar vid brister i tillsynsansvaret

För kommunala skolor och fritidshem gäller att ersättningsskyldighet inträder om skadan vållats genom fel eller försummelse. Kommunen kan alltså bli ansvarig om den bedöms ha brustit i tillsyn över eleven eller inte gett möjlighet för eleven att förvara saker på ett säkert sätt. Som arbetsgivare kan kommunen också vara ansvarig för sådana fel som arbetstagarna vållar genom fel eller försummelse i tjänsten. Utifrån att det är grundläggande i skolans arbete att säkerställa tillsynsansvaret bör det endast förekomma ett fåtal situationer där skolan anses ansvarig om en elev orsakar skada eller skadas. Vid skada ska det i första hand hänvisas till elevens egen hemförsäkring. I de situationer då chef tillsammans med personal som i situationen haft ansvar för tillsynen gjort bedömningen att skolan och/eller skolans personal brustit i tillsynsansvar och det har medfört att skadan uppstått så ersätter skolan skadan eller kostnaden för självriskan.

Enskild elev orsakar skada på annans elevs tillhörigheter

Skolan är inte ansvarig för skador om inte skolan anses ha brustit i sitt (tillsyns)ansvar. Eleven ansvarar för sina egna tillhörigheter och personliga ägodelar. Skolan har endast ansvar för att ersätta skada om skolan varit vårdslös, dvs inte gjort det som man kan förvänta sig ligger inom skolans ansvar. Det är chef som gör bedömningen om tillsynsansvaret varit tillräckligt. Den bedömningen görs utifrån barnets ålder, mognad och omständigheterna i övrigt.

Om chef kommer fram till att skolan inte är ansvarig för skadan får den skadelidande eleven vända sig till sitt försäkringsbolag.

Om utredningen visar att skolan kan ses som ansvarig för skadan så ersätts skadan, men till exempel åldersavdrag. Det åligger den som vill ha ersättning att visa föremålets värde, exempelvis genom kvitto. Grundskoleförvaltningen ersätter belopp upp till självriskan, därefter får man vända sig till sitt försäkringsbolag och Grundskoleförvaltningen ersätter då självriskbeloppet. Ersättningsunderlag från eget försäkringsbolag ska lämnas in om det gäller ersättning för självriskan.

Särskilt om skada på elevs glasögon

Oavsett vad som föranlett skada på glasögon så ersätter skolan skadade glasögon och glasögonbågar. Skadade glasögon ersätts med samma summa som den bidragsnivå eleven får genom regionens bidrag, 800 kronor eller 1600 kronor beroende på synfel. Kvitto från optiker måste bifogas med utbetalningsordern.

Ersättning utgår inte om eleven har rätt till nytt bidrag av regionen eller om skadan täcks av elevens egen försäkring.

Observera: Om skadan har skett i samband med att kommunens olycksfallsförsäkring inträder så omfattas glasögonskadan av den försäkringen.

Bedömning av skada av övriga hjälpmedel får göras i varje separat situation.

Enskild elev orsakar skada på tredje man eller tredjemans tillhörigheter (tex grannes brevlåda, parkerad bil)

Skolan är inte ansvarig om inte skolan anses ha brustit i sitt (tillsyns)ansvar. Skolan har endast brustit om man varit vårdslös, dvs inte gjort det som ligger inom skolans ansvar. Den skadelidande kan fylla i skadeståndskrav på Göta Lejons blankett (se länk under stödande dokument ovan). Den skadelidande lämnar in blanketten till chefen som kompletterar med en skadeanmälningsblankett och skickar in dessa enligt instruktion på blanketten. Göta Lejons skadereglerare gör då bedömningen av skolans ansvar.

Särskilt om mobiltelefoner

Mobiltelefoner som inte behövs för skolarbetet ansvarar eleverna själva för. Om mobiltelefoner samlas in i början av skoldag eller lektion så ska de förvaras i låst utrymme. Utgångspunkten är att skolan hanterar insamlade telefoner så att skada och stöld inte uppstår. Skulle skada uppstå och krav på ersättning kommer in så gör chef utredning om ansvar i enlighet med denna anvisning.

Tredje man förstör elevs egendom (tex inbrott)

Skolan ansvarar inte för elevers privata tillhörigheter. Har privata ägodelar lämnats kvar i skolan så sker det på egen risk, om det inte finns särskild anledning till att tillhörigheten lämnas kvar, för då ser skolans personal till att tillhörigheterna förvaras i till exempel låst – och gärna larmat- utrymme.

Särskilt om skador på skolans egendom

Situationer kan uppstå där en enskild elev orsakar skador på skolans egendom. Enligt grundskoleförvaltningens förväntansdokument ” Samverkan mellan skola och hem” förväntas att alla elever är rädda om skolans material och den gemensamma skolmiljön. Vid skada på eller förlust av skolans egendom som sker uppsåtligt så är det viktigt att kontakta vårdnadshavare. Om rektor bedömer att skadegörelsen ses som en enstaka företeelse eller av mindre allvarlig art kan det vara en tillräcklig åtgärd att skolan tillsammans med vårdnadshavaren och eleven tex har ett möte där situationen diskuteras och hur man ska agera framöver. Vid grov skadegörelse och/eller upprepad skadegörelse, kan eleven förväntas ta ansvar för sitt agerande genom att bli ersättningsskyldig för skador. En samlad bedömning ska alltid göras i det enskilda fallet utifrån elevens ålder, mognad, skadans omfattning och andra omständigheter i det enskilda fallet. Det är rektor som avgör om en inträffad skada anses vara av mer allvarlig art.

Det finns möjlighet att få hjälp i bedömningen av ansvar av bland annat jurist och ekonom på grundskoleförvaltningen. Se kontaktuppgifter. Krav gentemot en enskild elev tillämpas endast när man vet vilken eller vilka personer som orsakat skadan. Andra elever än den som man vet faktiskt har vållat skadan kan varken hotas att avslöja skadevällaren eller krävas på ersättning.

Ett skadeståndskrav är inget myndighetsbeslut

Ett krav på skadestånd från en skola är ett civilrättsligt krav, inte ett myndighetsbeslut. Ett kravbrev eller ett muntligt krav får alltså inte utformas så att det ger sken av att skolan har fattat ett myndighetsbeslut som eleven eller vårdnadshavarna måste följa. Om en elev (eller dennes vårdnadshavare) inte vill betala kan skolan få ersättning bara genom att väcka talan vid domstol.

Om händelsen polisanmäls och brottet utreds vidare så kan till exempel kostnad och ersättning för skadegörelse tas med i det åtal som åklagaren väcker. Det är alltså viktigt att meddela polisen eller åklagaren vilken kostnad som uppstått för skolan när detta efterfrågas eftersom frågan om ersättning då blir hanterad i rättegången och grundskoleförvaltningen inte behöver ha en separat process kring ersättningsfrågan.

Särskilt om Chromebooks och annan utrustning som elever har som lärverktyg

Alla elever skriver under en överenskommelse om hantering och ansvar av digitala lärverktyg. Vid uppsåtlig skada av digitala lärverktyg så tillämpas denna anvisning (se ovan; elev orsakar skada på skolans egendom). En elevs möjlighet att delta i undervisning ska dock inte försämrats, vilket ansvarig rektor/biträdande rektor ansvarar för att säkerställa.

Beräkning av skada på skolans egendom

Som vägledning för beräkning av skada på skolans egendom kan ersättningen sättas ned utifrån elevens ålder enligt följande procentsatser. Observera att procentsatserna endast utgör en vägledning för rektorns individuella bedömning vad som kan anses skäligt i det enskilda fallet.

Elevens ålder	Kvotdel av full ersättning
Under 6 år	Ingen ersättning
6–8 år	1/4 – 1/3 av kostnaden
9–12 år	1/3 – 2/3 av kostnaden
13–14 år	2/3 – 3/4 av kostnaden
15 år -	Full ersättning

Processflöde ersättning till elev

